

3e kwartaalbrief 2023

Versie: Vastgesteld door Raad

19 oktober 2023

2.5 Nieuwe ontwikkelingen met financieel effect in 2023

In deze paragraaf komen de ontwikkelingen aan de orde die een financieel effect hebben. Dit kunnen ontwikkelingen zijn met een effect op het rekeningsaldo of betrekking hebben op de inzet van reserves. Ook aanpassingen van investeringsbudgetten komen in dit hoofdstuk aan bod. Het betreft begrotingswijzigingen waarover de raad besluiten moet nemen.

2.5.1 Transformatiemiddelen

Programma Sociaal

De transformatiemiddelen komen vanuit de gemeente Amsterdam naar de DUO-gemeenten. Voor het gebiedsgericht werken voor jeugdhulp ontvingen we in 2022 € 100.000. Per abuis zijn in 2022 de kosten voor de implementatie van hoog-specialistische jeugdhulp op dit budget geboekt. Deze kosten voor hoog-specialistische jeugdhulp hadden ten laste moeten komen van het reguliere jeugdzorgbudget in 2022. De niet ingezette transformatiemiddelen voor gebiedsgericht werken hadden we dan bij de jaarrekening 2022 als over te hevelen budget opgenomen.

Nu zijn alsnog de middelen nodig om aan het gebiedsgericht werken invulling te geven. In deze kwartaalbrief stelt het college voor dit budget (€ 100.000) voor 2023 beschikbaar te stellen.

2.5.2 Kostenontwikkeling jeugd

Programma Sociaal

Bij de jaarrekening 2022 hebben we te maken gehad met een kostenoverschrijding op het budget jeugd. Ondanks de beheersmaatregelen die we nemen hebben we in de Kadernota 2024 benoemd dat er een risico is dat het budget voor specialistische jeugdhulp niet toereikend is.

Inmiddels is op basis van de prognose uitgaven specialistische jeugdhulp in 2023 de verwachting dat het begrote budget voor specialistische jeugdhulp voor 2023 en verder niet toereikend is. We verwachten dit budget met ongeveer € 222.000 te overschrijden. Er is dekking gevonden voor deze overschrijding vanuit het programma Sociaal (een ruime begroting op het gebied van Wmo) à € 180.000 en € 42.000 uit het programma Onderwijs.

2.5.3 Beveiliging Diemen-Zuid

Programma Veilig

Voor de beveiliging Diemen-Zuid is structureel een bedrag begroot. Van dit bedrag werd door de omliggende bedrijven vrijwillig ongeveer een bedrag ter grootte van € 35.000 bijgedragen. Het aantal deelnemende bedrijven neemt echter af. Een aantal bedrijven is vertrokken, waardoor ook de inkomsten afnemen. Gelet hierop is een verlaging van € 11.000 van de geraamde inkomsten noodzakelijk. Totaal draagt het bedrijfsleven dan nog € 24.000 bij aan de beveiligingsmaatregelen.

Daarnaast zijn er tariefsverhogingen als gevolg van uitgebreidere dienstverlening en CAO-ontwikkelingen. De afgelopen jaren is verzuimd deze ontwikkelingen te verwerken in de begroting vandaar dat er nu een inhaalslag gemaakt moet worden. In 2023 is een verhoging van € 25.000 extra nodig.

2.5.4 Straatcoaches

Programma Veilig

Al enige jaren wordt gebruik gemaakt van de inzet van straatcoaches van de Stichting Aanpak Overlast Amsterdam (SAOA). Deze straatcoaches zijn op verschillende momenten in Diemen aanwezig om jeugdoverlast te beperken en daar waar mogelijk te voorkomen. De inzet van deze straatcoaches is structureel begroot. De afgelopen jaren is gebleken dat dit bedrag niet meer toereikend is. Dit als gevolg van CAO-ontwikkelingen en de inflatie die de afgelopen jaren, waarmee geen rekening is gehouden in de begroting. In 2023 is een verhoging van het budget nodig van € 20.000.

2.5.5 Hersteloperatie Kinderopvangtoeslag

Programma Inkomen en Armoede

In de jaarstukken 2021 is vermeld dat ten opzichte van de begroting € 223.000 meer is ontvangen voor dit doel. Deze middelen zijn nog tot en met eind 2025 in te zetten voor het organiseren en uitvoeren van brede ondersteuning aan gedupeerden van de toeslagenaffaire. Omdat deze middelen destijds niet gekenmerkt waren als 'over te hevelen budget' zijn deze middelen meegenomen in het rekeningsaldo 2021. Het rekeningsaldo 2021 is bij vaststelling van de Jaarstukken 2021 in de Algemene Reserve gestort.

Nog steeds hebben de gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire ondersteuning nodig. In 2023 wordt de brede ondersteuning uitgevoerd door de gemeente zelf. Drie casusregisseurs zijn aangetrokken om meer tijd en aandacht te kunnen geven aan de gedupeerden. Hiervoor is budget nodig. Voorstel is € 223.000 beschikbaar te stellen voor de hersteloperatie kinderopvangtoeslag in 2023. Deze kosten komen niet ten laste van het rekeningsaldo 2023 maar onttrekken we uit de algemene reserve. Zodoende hebben deze kosten niet twee keer effect op een rekeningresultaat.

2.5.6 Overschrijding re-integratiebudget

Programma Inkomen en Armoede

Het budget voor de uitgaven aan re-integratietrajecten voor mensen met een uitkering is voor 2023 niet toereikend. De mensen die nu nog in de bijstand zitten hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De re-integratie van deze mensen vereist langdurige intensieve begeleiding en inzet van diverse maatwerktrajecten. Dat kunnen meerdere trajecten per persoon zijn. Dit leidt wel tot positieve resultaten, waaronder uitstroom uit de bijstand. Tot op heden zijn 29 mensen uitgestroomd.

Op basis van de uitgaven in het eerste halfjaar is de verwachting dat voor heel 2023 de uitgaven € 100.000 hoger zullen uitvallen dan begroot. Daarom stellen wij voor de begroting te verhogen met € 100.000. Hierdoor stijgt het budget van € 275.000 naar € 375.000.

2.5.7 Lage Inkomensvoordeel (LIV-gelden)

Programma Inkomen en Armoede

Het lage-inkomensvoordeel (LIV) is een tegemoetkoming van het Rijk in de loonkosten voor werknemers met een laag loon en onderdeel van de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl). Deze regeling is ingegaan per 1 januari 2017. De belastingdienst heeft op 11 juli 2023 de beschikking verzonden en een bedrag toegekend van € 46.000. Wij stellen u voor het toegekende bedrag ten gunste van het voorlopig rekeningresultaat te laten komen.

2.5.8 Meerkosten Energie Openbare Zwembaden (SPUK)

Programma Vrije Tijd

Door de energiecrisis zijn de prijzen van energie flink gestegen. Het Rijk compenseert gemeenten gedeeltelijk voor de meerkosten van energie van openbare zwembaden. Zij doen dit over de jaren 2022 en 2023. In Diemen exploiteert de gemeente alleen het Duran-zwembad en kunnen wij alleen voor dat zwembad een beroep doen op de compensatie.

Op basis van de werkelijke en verwachte gebruiksgegevens ontvangen wij de compensatie via een specifieke uitkering. Voor 2022 heeft de gemeente op basis van het werkelijke verbruik een bedrag van € 438.000 ontvangen. Voor 2023 is op basis van het verwachte gebruik voorlopig een bedrag van € 193.000 ontvangen.

De meerkosten van de energiekosten voor het zwembad in 2022 zijn verwerkt in het in de jaarrekeningsaldo van 2022. De achteraf ontvangen compensatie over 2022 brengen we daarom ten gunste van het rekeningsaldo 2023.

De ontvangen compensatie over 2023 wenden we aan voor de verwachte hogere energiekosten in 2023.

2.5.9 Onderhoudscontracten groen

Programma Leefomgeving en klimaat

In de kadernota 2024 stelden we voor om het exploitatiebudget voor de onderhoudscontracten van het groen te verhogen met een stelpost van € 50.000 om zo de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen. Daarbij is aangegeven dat de verwachting is dat dit niet toereikend zal zijn en dat bij de begroting 2024 een uitgewerkt voorstel komt voor een structurele verhoging van dit exploitatiebudget. Ook voor 2023 blijkt het begrote budget niet genoeg. Om de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen, stellen we voor om eenmalig het exploitatiebudget van 2023 met € 160.000 te verhogen.

Elk jaar worden er onderhoudscontracten afgesloten voor het groen in gemeente Diemen. Voor dit jaar blijkt het begrote budget deze contracten niet te dekken. De belangrijkste redenen zijn de prijsstijgingen (inflatie van gemiddeld 12%) en een verandering in het contract met Pantar. Er heeft na 4 jaar een herijking plaatsgevonden, wat eenmalig zorgt voor een toename van 25% van de kosten van het onderhoudscontract. De stijging binnen het contract is, naast de inflatie, vooral terug te zien in het onderhoud aan de vaste planten. Ook is het onderhoudsareaal sterk toegenomen en dit blijft, in kleinere omvang, groeien. De toename van het (kwalitatief hoogwaardiger) groen vraagt om meer onderhoud.

2.5.10 Wijkgericht onderhoud 2023

Programma Leefomgeving en klimaat

In de kadernota 2024 stelden we voor om het exploitatiebudget voor het klein onderhoud aan de wegen voor 2024 te verhogen met een stelpost van € 50.000 om zo de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen. Daarbij is aangegeven dat de verwachting is dat dit niet toereikend zal zijn en dat bij de begroting 2024 een uitgewerkt voorstel komt voor een structurele verhoging van dit exploitatiebudget. Om ook dit jaar de kwaliteit van de openbare ruimte te kunnen waarborgen, stellen we voor om eenmalig het exploitatiebudget van 2023 met € 150.000 te verhogen.

Het klein onderhoud aan de wegen wordt uitgevoerd door derden. Deze werkzaamheden zorgen er voor dat de wegen in Diemen er veilig bij liggen. Het wijkgericht onderhoud en de meldingen van inwoners wordt uitgevoerd door onze eigen dienst wijkbeheer. Deze werkzaamheden zorgen er voor dat de wegen er kwalitatief goed bij liggen.

In 2022 hebben we geconstateerd dat het klein onderhoud en wijkgericht onderhoud ons veel meer heeft gekost. Dit heeft verschillende oorzaken. Doordat de wegen ouder worden en door verzakkingen in de ondergrond van Diemen neemt het onderhoud toe en is ophoging en groot onderhoud van de buitenruimte noodzakelijk. Dat zien we nu op diverse locaties in Diemen Noord en Diemen Zuid die toe zijn aan ophogingen en groot onderhoud. Daarnaast zien we dat prijsstijgingen van 25%, uitlopen van groot onderhoud, toename van onderhoudswerkzaamheden en bijgekomen beheer van de openbare ruimte door uitbreidingen van het areaal overschrijding van het budget veroorzaken.

2.5.11 Verhogen investering 2 zoutstrooiers gladheidsbestrijding

Programma Leefomgeving en Klimaat

In 2023 worden 2 zoutstrooiers van Wijkbeheer vervangen. In de begroting is rekening gehouden met een investeringskrediet van € 60.000. Deze kosten zijn door indexering én doorontwikkeling van de techniek gestegen. De offerte voor 2 strooiers komt nu op € 78.000 waardoor de investering moet worden verhoogd met € 18.000. Dit betekent een extra jaarlijkse kapitaallast van € 2.070 (afschrijving 10 jaar / rente 1,5%).

2.5.12 Organisatie Tweede Kamerverkiezing

Programma Samen Besturen

Op 22 november zullen er Tweede Kamerverkiezingen zijn. In de begroting 2023 is hier geen rekening mee gehouden. Daarom stellen we voor om incidenteel € 50.000 toe te voegen aan het budget voor het organiseren van verkiezingen.

2.5.13 Dienstverleningskader

Programma Samen Besturen

In 2022 is het programma Voor en met Diemen gestart om een impuls te geven aan de gemeente als dienstbare, mensgerichte en verbindende organisatie. Het programma bestaat uit drie programmalijnen: participatie, communicatie en dienstverlening. Het Ambitiedocument Voor en met Diemen, het Participatiekader en het Communicatiekader zijn vastgesteld door de raad op 27 januari 2022.

Op 29 juni 2023 is het Dienstverleningskader vastgesteld. Hiermee is de laatste pijler van het programma Voor en met Diemen vastgelegd en vertaald in concrete doelen en acties.

Een deel van de projecten voortvloeiend uit het Dienstverleningskader kunnen we uitvoeren vanuit de organisatie en bestaande budgetten. Deels is er extra incidenteel budget nodig:

- € 80.000 incidenteel (€ 30.000 in 2023 en € 50.000 in 2024) voor een projectleider voor de implementatie van de projecten.
- € 10.000 incidenteel in 2023 voor de opstartfase project Digitalisering van dienstverlening bij WMO om online aanvraag voor WMO-voorzieningen mogelijk te maken.
- € 10.000 incidenteel in 2023 voor project Trainingsprogramma voor klantcontact, om vaardigheden te versterken om inwoners aan de balie en telefoon beter te woord te staan.
- € 10.000 incidenteel in 2023 voor project Trainingsprogramma voor dienstverlening in het Engels

2.5.14 Abonnementen

Programma Samen besturen

Het aantal abonnementen is in de afgelopen twee jaar fors gestegen. Vooral nieuwe regelgeving leidt tot nieuwe abonnementen van vakliteratuur. Hierdoor is het budget niet meer toereikend. Gevolg hiervan is dat het budget voor abonnementen in 2023 met € 40.000 verhoogd moet worden. We starten een analyse van de abonnementskosten om zo de kosten weer binnen het jaarlijkse budget te houden.

2.5.15 Meicirculaire 2023

Programma Financiën

Over de wijzigingen als gevolg van de Septembercirculaire 2022 en de Decembercirculaire 2022 bent u middels aparte informatieve memo's geïnformeerd. Tegelijkertijd met de Kadernota 2024 ontving u de memo over de Meicirculaire 2023.

In de Programmabegroting 2024 zijn de effecten voor de jaren 2024 en later verwerkt. In deze kwartaalbrief verwerken we de effecten voor het jaar 2023. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de memo 'Meicirculaire 2023 gemeente Diemen'.

Uiteindelijk heeft de Meicirculaire 2023 een negatief effect van € 1,024 miljoen.

Beginstand Programmabegroting 2023	55.670
Effecten Septembercirculaire 2022	1.405
Effecten Decembercirculaire 2022	-292
Effecten Meicirculaire 2023	
Uitkeringsfactor	
Loon- en prijsontwikkeling	407
Hoeveelheidsverschillen	-1.035
Ontwikkeling uitkeringsbasis	-221
WOZ-waarden mutaties	-493
Overig / afronding	-5
Afrekening BCF 2022	-4
Taakmutaties	
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	7
GDI voorzieningen 2022	-14
Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap	6
Flankerend beleid energiearmoede	58
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	45
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	8
Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+	55
Compensatieregeling voogdij 18+	-32
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-11
Voorschoolse educatie	4
Integratie-, Decentralisatie- en Specifieke uitkeringen (IU/DU/SU)	
Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	-127
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	2
Wet Goed Verhuurderschap	13
Leerlingenvervoer Oekraïne	60
Taal voor ontheemden uit Oekraïne	34
Maatschappelijke begeleiding	33
Einde lening Inburgeringsplicht (ELIP)	5

Beginstand Programmabegroting 2023	55.670
3 D's in het sociaal domein	
Participatie (IU)	179
Totaal effect Meicirculaire 2023	-1.024
Eindstand Septembercirculaire	55.759

Wat opvalt is dat door de stagnatie van de woningbouw de algemene uitkering dermate lager is dat de indexering als gevolg van loon- en prijsstijging teniet wordt gedaan. Dit komt vooral door het lagere aantal woningen en inwoners dan eerder geprognoseerd. Zo gingen we in de Programmabegroting 2023 uit van een raming van 33.200 inwoners en 16.600 woningen. Werkelijk zijn er 31.800 inwoners en 16.000 woningen.

Een ander groot nadelig effect is de correctie als gevolg van de WOZ-waarden. In Diemen (en omgeving) zijn vorig jaar in verhouding met de andere gemeenten de WOZ-waarden harder gestegen. Dit heeft een negatief effect bij de verrekening in de algemene uitkering.

De specifieke- en doeluitkeringen zijn bestemd voor specifieke (nieuwe) taken. In deze kwartaalbrief vindt u in aparte voorstellen terug wanneer er een beroep op de uitkering wordt gedaan.

